

[Honoré.]

linger på 50 pct. til udviklingsprojekter såvel inden for som uden for Lomélandene. Denne såkaldte samfinansieringsordning er først lige trådt i kraft og kun med et begrænset beløb afsat til formålet.

Når der således både tosidet og flersidet inden for EF bygges på det kirkelige hjælpearbejde, vil det være nærliggende at videreudvikle dette samarbejde også for Danmarks vedkommende. Kirkernes hjælpearbejde udgør nemlig et vigtigt supplement til det statsligt administrerede bistandsarbejde. For det første er administrationsudgifterne lave. For det andet henvender det private nødhjælpsarbejde eller hjælpearbejde sig til de fattigste af de fattige. Det viste sig bl. a. i Sahelarbejdet, hvor man i det private hjælpearbejde nåede ud til de yderste landdistrikter. Da Danmark netop lægger stor vægt på at nå de fattigste, bør dette argument veje tungt med i drøftelserne. For det tredje — det synes jeg også er et meget vigtigt argument — arbejder kirkernes hjælpearbejde mere med menneskene end med større og særdeles bekostelige tekniske installationer. Derved opnår man en høj grad af hjælp til selvhjælp og en stor spredningseffekt.

De fleste udviklingslande lever under udemokratiske styreformere og med regeringer, der benytter sig af midler, vi principielt tager afstand fra. Skulle vi kun hjælpe demokratisk styrede udviklingslande, så kunne vi kun hjælpe ganske få lande — vi ville svigte de øvrige. Dem, vi vil hjælpe, er ikke regeringerne, men befolkningen. Derfor bliver vi også nødt til at yde bistand til lande, der har udemokratiske regeringer og styreformere, vi måske ikke er indforstået med. Det er i denne forstand, vi kan sige, at vor udviklingsbistand bør være upolitisk.

På den anden side er vor bistandskapacitet begrænset, og vi bliver nødt til at foretage en vis prioritering af eventuelle modtagerlande. En særlig høj prioritering bør efter vores opfattelse gives følgende lande: for det første fattige lande. Danmark har med rette koncentreret sin bistand omkring lande, der har den laveste gennemsnitsindkomst, men måske bør vi også rette opmærksomheden imod nogle mindre, oversete lande såsom Rwanda, Burundi og Tchad. Der er ingen grund til ikke at støtte fransk-

talende lande. Er det en grund måske, at vi ikke her til lands er så gode til at tale fransk som engelsk? Der er da også sprogkurser.

En særlig høj prioritering bør også gives lande, hvis regering og administration aktivt tilslutter sig sigtet for dansk bistandspolitik. Der må ikke stilles for store krav til regering og administration i udviklingslandene, men det må dog regnes til fordel for et modtagerland, hvis dets regering og administration aktivt kan samarbejde med den danske bistandsadministration og tilsigter landets økonomiske og sociale udvikling. Det skal også regnes til fordel for et modtagerland, hvis dets regering har tilnærmelser til repræsentativt, pluralistisk demokrati.

En særlig høj prioritet bør også gives til afrikanske lande. Den danske bistand er set i forhold til indbyggertal størst for de afrikanske landes vedkommende. Kristeligt folkeparti anser dette for at være en rigtig fordeling ud fra geografiske og historiske grunde. Hertil kommer den særlige forbindelse, Danmark som medunderskriver af Lomékonventionen har fået med de afrikanske lande. Af denne grund kan kristeligt folkeparti tilslutte sig udenrigsministerens tanke om at udvide bistandssamarbejdet til de tidligere portugisiske kolonier.

Vi vil samtidig understrege, at det er på tide, at vi inddrager ét eller flere af de mindre, fransktalende afrikanske lande i samarbejdet.

Også Asien har et stort behov for vesteuropæisk udviklingsbistand, og det er rimeligt, at Danmark bidrager hertil.

Latinamerika modtager ikke, så vidt jeg ved, tosidet dansk udviklingsbistand, selv om f. eks. Bolivia er et af Jordens fattigste lande. Selv om Latinamerika ligger lavest i bunken, bør der efter vor opfattelse også iværksættes en om end beskeden dansk udviklingsbistand i et af de fattigste lande i denne verdensdel. Danmark bør være med til at videreudvikle Latinamerika, hvis problemer vi tillige får tættere ind på livet gennem den tosidede form for udviklingssamarbejde.

Rent konkret betyder disse overvejelser, at vi vil være indforstået med, at Tanzanias og Kenyas midler måske beskæres noget til fordel for nogle af de fattigste fransktalende afrikanske lande.

For Asiens vedkommende har Vietnam